





ugyanezen évi december hó 31-ig terjedő félév tartamára való érvénynyel, akkép állapítom meg, hogy a közös ügyek költségeiből — levonva azokból előzetesen az 1872. évi IV. törvénycikk értelmében a magyar államkincstár terhére eső 2<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-ot — a magyar korona országai 33<sup>3</sup>/<sub>49</sub><sup>0</sup>/<sub>0</sub>-ot, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pedig 66<sup>46</sup>/<sub>49</sub><sup>0</sup>/<sub>0</sub>-ot viseljenek.

Utásítom Önt, hogy ezt köztudomásra hozza.  
Kelt Ischlben, 1907. évi július hó 28-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Tehát újévig még csak annyit fizetünk, amennyit eddig fizettünk. De a Lajtán túl már bejelentették étvágyukat s az osztrák parlament követeléseit közt már díszhelyet adtak a magasabb kvótának. Ebből azonban aligha esznek.

### Meglesz a kiegyezés.

A kies fekvésű Ischlben a király kedvenc üdülőhelyén a hét elején megint egy darab história játszódott le. A monarchia két országának miniszterelnökei megjelentek a felség előtt s örvendező áradozással jelentették, hogy ami az agg uralkodó leghőbb vágya volt: a kiegyezés, amennyire a két ország kormánya erre képes, biztosítva van. Immáron semmi kétség, Wekerle Sándor és báró Beck Vladimír hosszas huza-vona után megalkudtak egymással s a megoldás útjára terelték a kiegyezés kérdését, amely közel egy évtized óta állott az áldatlan politikai szituációk homlokterében.

A királynak jó napja volt tehát. Ferenc József szívvel és lélekkel a gazdasági közösség híve s nem frázis az, midőn azt állítják róla, hogy a közös vámterületben látja Magyarországot és Ausztria erejének s kifelé imponáló nagyságának főfeltételeit. Az osztrákok is a gazdasági közösségért lelkesednek, de ennek a lelkesedésnek már sokkal önzőbb okai vannak. Kell nekik a szabad magyar határ, hogy lehetőleg az idők végéig boldoghassanak bennünket iparuk termékeivel. Az uralkodó részéről hatalmi kérdés, osztrák alattvalói részéről zseb-kérdés a gazdasági közösség. Ezért örvendeznek a Lajtán túl az ischli hírek felett.

Annál vegyesebb érzelmekkel fogadják e híreket a Lajtán innen. Sem testünknek, sem lelkünknek nem kell már a gazdasági közösség. Érezzük, mint a beteg házastól, hogy sorvaszt, fonnyaszt ez az együttlét. Szabadulni akarunk a háromszázados gazdasági nyomás alól, dolgozni s boldogulni akarunk a magunk erejé-

ből, ahogy nálunknál kisebb, kulturátlanabb, de egészen szabad népek boldogulnak. S eddigelé mindig az uralkodó akarata volt a szikla, amelyen az önálló vámterület megtörtött.

### Károlyi István gróf meghalt.

(1845—1907.)

Károlyi István gróf országgyűlési képviselő, az ország egyik leggazdagabb mánása, akinek gavalléros dolgairól legendák keringtek, ma hosszas betegség után meghalt Nagykárolyban. Károlyi István egyike volt azoknak a magyar főuraknak, akik minden különösebb tehetség nélkül, csupán nagyuri kedvtelésből, foglalkoznak a nagypolitikával. Ezért életében is megcsipkedtek s ő volt az, akiről egy szellemes humorista megjegyezte, hogy az el nem mondott beszédei óriási hatást gyakorolnak mindenhol.

Nagyobb szerephez különösen a nemzeti küzdelem során jutott Károlyi gróf. Ami akkor is kitűnt minden szavából, minden cselekedetéből, hogy néki passzió a politikába való beavatkozás. Emlékezetes, hogy a szatmári megyeházán az erőszakosságig ingerelte a csendőröket, akik erre szuronyt szegeztek a mellének. Az előkelő úr flegmatikusan jegyezte meg erre:

— Csak ezt akartam tudni — és sarkon fordult.

Fiára, Györgyre semmiféle hatással nem volt az apja műkedvelő-politizálása. Károlyi György gr. a Fejérváry-kormányának az utolsó pillanatig odaadó híve volt s kieszközölte fiumei kormányzóvá való kinevezését is, csak hogy apjának bosszúságot szerezzen. Apja hosszú ideig nem is érintkezett vele.

Károlyi István gróf a múlt hét keddjén utazott el Budapestről a feleségével együtt Nagy-Károlyba, a birtokára, amikor állapota annyira javult, hogy megkockáztathatták vele a fáradságos utazást. Az út kissé kimerítette, de néhány nap múlva ismét annyira felüdült, hogy amikor a múlt hét végén Edward angol király állapota felől táviratilag tudakozódott, megnyugtató válaszszal szolgálhattak a felségnek. De amilyen örömmel látta szeretettel ápoló felesége és betegágya köré sereglett családja a gyógyulást, éppen olyan fájdalommal kellett tapasztalnia, hogy a beteg állapota váratlanul válságosra fordult s hogy nem lehet többé megmenteni az életnek. Reggel fél hét órakor aztán bekövetkezett a halála, melyről az értesítést a gróf jószágkezelője, Ilk Mihály, a Nemzeti Kaszinó titkára küldötte Budapestre, délután három óra után.

A haláleset hírére nyomban kitűzték a gyászlobogót a Károlyi grófi palotára, a Nemzeti Kaszinó, Országos Kaszinó, a Tudományos Akadémia és a Park-klub

## Terményeinket értékesítsük

### a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ez irányban a kötetlünkben működő Dél-magyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár, Losonci-tér 8.

palotájára. A gróf eltemetéséről maga az özvegy grófné intézkedik, aki annak rendezésével telefon útján a budapesti Entreprise des Pompes funébres intézetet bízta meg. A holttestet a nagykárolyi palota hatalmas előcsarnokában teszik ravatalra.

### Robbanás a postán.

— Veszedelemes küldemény. —

A kolozsvári posta- és távirdaigazgatóság épületében kedden délelőtt nagy robbanás történt, amelynek könnyen végzetes következményei lehettek volna.

A napokban egy kovásznai fakereskedő Kézdivásárhelyről csomagot kapott a postán. Feladójaként Horváth K. volt megnevezve. A címzett nem ismerte a feladót, miért is a csomagot nem fogadta el. Így került az vissza feladóhelyére, Kézdivásárhelyre. Ott azonban a feladónak a csomagot nem kézbesíthették vissza, mert a feladó ismeretlen volt. Néhány nap mulva tehát a csomagot Kolozsvárra küldték az igazgatósághoz, amely a tértí küldemények közé sorozta.

Az ily tértí küldeményeket mindig egy kirendelt bizottság szokta felbontani, hogy esetleg a tartalmából, valamely mellékletből (levél, számla) a feladót megállapítsa. A jelen esetben a tértí bizottság tagjai voltak dr. Szele posta- és táviradai titkár, Ambrus Dezső posta- és táviradatiszt, továbbá két szolga: Margitai József és Máté Ferenc. Ez utóbbit azonban időközben kihívták és így a csomagokat csak Margitai bontogatta.

Amint a szolga a kovásznai csomagot feszítette, óriási dörrenés hallatszott, száz és száz szilánk csapódott a levegőbe és az egész szoba tele lett füsttel.

A fülsiketítő robbanás hallatára a szomszéd termekben dolgozók is ebbe a terembe siettek. A terem a pusztítás rettentő képét tárta fel.

A falak megrepedtek, az összes ablakokat kitörte a légnemzés, a padló sok helyen behasadt. Emberéletben szerencsére nem esett kár, bár Margitai kezén és fején több helyen megsérült. Őt is, a két postatisztviselőt is azonnal a klinikára szállították, ahol valamennyit megvizsgálták. Életveszélyesen egyik sem sebesült meg, azonban Margitai szolga lehet, hogy hallását örökre elveszti. Szele és Ambrus kisebb sérüléseket szenvedtek.

A szerencsétlenség után megvizsgálták a csomagot, amelyről megállapították, hogy az vagy dinamit vagy pedig pokolgépet tartalmazott. Hogy a csomag kinek szolgált, arra nézve egyelőre nem tudunk felvilágosítást kapni, mert maga a küldemény teljesen elpusztult, az eredeti szállítólevél pedig a kézdivásárhelyi csendőrségnél van, amely a titokzatos ügyben már napok óta nyomozást folytat.

A címzett, aki annak idején a csomagot nem fogadta el, mert gyanusnak találta, a feladóra vonatkozólag bizonyára fog felvilágosításokat adhatni.



### • SZÖVETKEZETI ÉLET •

#### Az eladósodás határa.

A múlt nyáron fogadta el a porosz törvényhozás a földbirtok eladósodási határáról szóló törvényjavaslatot, amelynek alapján most a keletporoszországi „Landschaft“ megkezdi működése területén a földbirtok tehermentesítését. A földbirtokra, nem mint eddig, a becserék  $\frac{2}{3}$ -át, hanem  $\frac{5}{6}$ -át (körülbelül 83,3%) kitevő jelzálogos kölcsönt át, ha a tulajdonos kötelezi magát hogy az eladósodási határt bekebelezeti és a kamaton kívül olyan törlesztési hányadot fizet, amely a kölcsön  $\frac{4}{6}$ -oda után fél, a további egy hatoda után 2%-ot tesz ki. A törlesztési hányadok első sorban a magán jelzálogterhek törlesztésére fordíthatnak. Ha a második és utóbbi helyen betáblázott tételek mind letörlesztettek, akkor azután a zálogleveles kölcsön önmagát törleszti, A kölcsön ötödik hatodának törlesztéséhez ugyanis nemcsak a reá eső magasabb (2%-os) törlesztési hányad, de a többi  $\frac{4}{6}$ -od kölcsöntőke félpercentes törlesztési hányada is (összesen tehát 4%) igénybe vétetik. Ha e törlesztés befejeztetett, az adós a fennmaradó kölcsön után félszázalék évi törlesztési hányadot köteles fizetni mindazideig, míg a tartozás a becserék felére nem csökkent.

Hogy a gyorsabb törlesztés az adós tulságos megterhelése nélkül keresztülvihető, azt a kamatban eszközölt megtakarítás teszi lehetségessé. A gyors törlesztés és az eladósodási határ bekebelezése, amely a kamatteher gyarapodását megakadályozza, a Landschaftnak a magas kikölcsönzéssel kapcsolatos rizikóját a minimumra csökkenti.

Ha a földbirtok eladósodási viszonyait Magyarországon vizsgáljuk, arra a megdöbbentő tapasztalatra jutunk, hogy nem annyira maga az eladósodás nagysága, mint inkább a második és a következő helyeken betáblázott tételek kamata elviselhetetlen a földbirtokosra nézve s ez teszi lehetetlenné az adósságtól való szabadulást. Jelzáloglevél-törvényünk a parcellázási és telepítési kölcsönök kivételével, csak a földbirtok becserék 50%-ának jelzálogleveles megterhelését engedi meg s ezért a legtöbb birtokos, ha az 50%-on túl terjedő kölcsönre van szüksége, kénytelen betáblázott váltó-

**MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ**  
**— SZÖVETKEZETE —**

**Budapest (Központi Vásárcsarnok)**

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

☛ Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. ☛

**ÉRTÉKESIT** husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKÉT**. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

**A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.**

A szövetség tagjai kedvezményben részesülnek!  
Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

kölcsönt venni igénybe, amelynek kamatlába — eltekintve a bármikor bekövetkező fölmondástól — a legjobb esetben is 3%-kal nagyobb a jelzálogleveles törlesztéses kölcsönénél. Igaz, hogy ott, ahol szövetkezet működik, a kisbirtoknak az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Kisbirtokosok Jelzálog Hitelintézete 75%-ig terjedő olcsó törlesztéses kölcsönt ad, de ez az ország nagy részében nem érvényesülhet, miután szövetkezet nincsen mindenütt, a középbirtokos pedig, aki a kisbirtokosnál jobban reászorult az olcsó törlesztéses kölcsönre, 30.000 koronás hitellel semmire sem mehet, mert az legtöbb esetben ingatlanai becsértékének 50%-át sem éri el.

A kis- és középbirtok tehermentesítése, amely nélkül mezőgazdaságunkat állandó válság fenyegeti, csak jelzáloglevél-törvényünk olyatén módosítása által lesz lehető, hogy a mai, csupán a becsérték 50%-áig terjedő záloglevélkibocsátás a becsérték 67%-ára emeltesse. Ettől a lépéstől fázna pénzügyi köreink, azzal érvelvén, hogy ez a rendszabály jelzálogleveleink elhelyezhetőségét hátrányosan befolyásolja. Magam részéről ezt az aggodalmat túlzottnak tartom. A magyar földbirtok forgalmi értéke ma már olyan — s ezt külföldön is nagyon jól tudják — hogy a 67%-os jelzáloglevélnek biztos fedezetet nyújt. Tiszta hozadéka pedig a 67%-os megterhelés mellett nemhogy csökkenne, hanem még gyarapodnék, mert a kölcsön 17%-ának kamatterhe viszonyítva a mai helyzethez, közel 3%-kal kisebb lenne. A törvényhozásnak tehát ha a magyar földbirtok terhein csökkenteni akar, legelső feladata a jelzálogtörvényt módosítani.

Emellett az értékbecslést is alaposan reformálnunk kell s e tekintetben szintén tanulhatunk valamit a poroszoktól. Ma nálunk az ingatlanok felbecsülése minden hatósági beavatkozástól független magánügye a pénzügyintézeteknek. Utóbbiak kezét csak az épületek, erdők és szőlőterületek felbecsülésénél köti a törvény, tehát éppen ott, ahol a művelés intenzitását jutalmazni lehetne. De a törvénynek ezt a rendelkezését is a legteljesebb önkénykedésre használhatják fel az intézetek, egyes szolgáltatásra képes gazdáknak alig nyújtanak valamelyes hitelt, mások pedig feleértékű földbirtok után kétszerannyi hitelt élveznek. Ennek az önkény-

kedésnek véget kell vetni. A birtokbecslést a majdan megalkotandó gazdasági érdekképviselőre kell bízni, amelynek általános adataitól való eltérés esetén egy, a földművelésügyi miniszter által az érdekelt pénzügyintézetek kiküldötteiből alakított tanácshoz lehet föllebbezni.

De akárhogy, akármit intézze is el a törvényhozás a földtehermentesítés részletkérdéseit, ezzel a problémával mielőbb kell foglalkoznia, mert már a tizenkettedik óra ütött.

Czétényi.

**Jó vetőmag a gazdáknak.** Darányi földművelésügyi miniszter utasította a kisbéri, bábolnai, mezőhegyesi, fogarasi ménesbirtokosokat és a gödöllői korona-uradalmat, hogy a gazdáknak készpénzért vetési célokra kifogástalan minőségű teljesen tisztított magvakat szolgáltatassanak ki. A magvak ára: a vételt megelőző napon a budapesti tőzsdén, illetve Fogarasra nézve az ottani piacon jegyzett ár, amelyhez a minőségért métermázsánként két koronát hozzáadnak, ellenben szállítási költség fejében Kisbéren nyolcvanhárom fillért, Bábolnán hatvan fillért, Gödöllőn harminc fillért, Mezőhegyesen száz fillért levonnak. Egy gazda ugyanabból a gabonamagból száz, másféle magból tíz métermázsánál többet nem vásárolhat. A vásárolni szándékozó gazdának községi bizonyítvánnyal igazolni kell, hogy a megrendelt vetőmagra valósággal szüksége van. A vasúti szállítás költségeit a feladó-állomástól a megrendelő viseli. Előjegyezni is lehet vetőmagra az illető uradalmak igazgatóságánál és pedig őszi gabonára október hó 1-ig, tavaszira pedig december hó végéig.

**A falusi tejszövetkezetek 1906-ban.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter most adta ki a falusi tejszövetkezeteknek 1906. évi működéséről szóló kimutatását. A jelentésből kitűnik, hogy takarmányszük esztendők káros hatását a szövetkezetek már nagyobb részben kiheverték. 1904-ben 10,2 millió korona bevételük volt a szövetkezeteknek, amelyek 95 millió liter tejet dolgoztak föl. A következő esztendőben a földolgozott tejmenyiség leszállt 77 millió literre, a bevétel 8 és fél millió koronára. Az 1906-ik esztendő újra az emelkedés éve volt. A szövetkezetek száma elérte a 622-öt, a tagok száma 59.104-re szaporodott, akik 98.479 üzletrészt jegyeztek. A szállított tejmenyiség 79.937,210 liter volt, a melyből 2.615,940 kilogram vaj készült. A szövetkezetek bevétele elérte a 9.452,654 koronát. Tejszövetkezeti téren legelő jár Baranyamegye, a hol 93 jól működő szövetkezet van 1.346,409 korona bevétellel; kiválik még Bácsbodrog-, Temes-, Torontál-, Moson, Marostorda-, Tolna-, Vas-, Veszprém-, és Zala-megye.

**LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK**

**ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,**

**TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETEST.

**MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

**A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST**

## • MI UJSÁG? •

**A román trónörökospár Magyarországon.** Orsováról jelentik: A román trónörökös és neje gyermekeik, a trónörökös szárnysegéde, a román belügyminiszter és neje, a miniszter gyermekei és nevelője társaságában három automobilon Verciorovárról jövő 9 órakor átkelt a magyar határon s Orsován keresztül Herkulesfürdőbe igyekezett. A Cserna-hídnál az egyik automobilnak a lánc elszakadt s míg azt megjavították, a trónörökös és kísérete kiszállt s kedélyesen elbeszélgetett az ott összesereglett néppel. A herkulesfürdői ebéd után, délután 3 órakor a Kazán-szorosba, onnan pedig Drenkovára hajtottak. Holnap hajóval mennek Turnseverinbe. Az automobilon üresen tértek vissza Verciorovára.

**Petőfi emlékezete.** A magyar szabadságharcnak gyászos emléke a fehéregyházi ütközet, amely áldozatul ragadta Petőfi Sándort, a lánglelkű, legnagyobb magyar lírikust. Ötvennyolc esztendeje, hogy a fehéregyházi csata után örökre eltűnt a mezők és a rónák bűvös szavú énekese, akinek emlékét minden évben hálásan ünnepli a székelyföldi magyarság. Nagyszabású emlék-ünnep lesz az idén is Székelyföldön. A segesvári magyar kaszinó, a magyar polgári kör és a résztvevő községek kiküldötteiből alakult rendező-bizottság lelkes buzgalommal készíti elő a csoportos emlék-ünnepet.

**A székely körvasút.** Marosvásárhelyről jelentik: A kereskedelmi és iparkamara fölterjesztést intézett Kossuth Ferenc kereskedelmügyi miniszterhez a székely körvasút ügyében. Fölterjesztésében arra kérte a minisztert, hogy a székely körvasút a személyforgalom szempontjából elsőrangú vonalnak rendeztessék be és pedig úgy, hogy Budapestről Kolozsváron és Marosvásárhelyen át a gyimesi határig, illetve Galacig, közvetlen gyorsvonatok is közlekedjenek. Arra kérték továbbá a minisztert, hogy a jelenlegi kocsárdi hátrányos kapcsolat szüntetessék be és közvetlen forgalom biztosítása céljából az elágazás Aranyosgyéresre helyeztessék át egy új összekötő vonalnak Gyéres és Kece között való befektetésével. Kossuth Ferenc kereskedelmügyi miniszter most válaszolt a kamara feliratára. Válaszában megnyugtatta a kamarát, hogy a székely körvasút, mint másodrangú vonalat akként építik ki és rendezik be, hogy azon gyorsított személyszállító vonatok is fognak közlekedni. A gyéresi elágazást a forgalom fejlődése fogja majd annak idején szükségessé tenni, mert tény, hogy annak a jelzett fontos közlekedési érdeknek a jelenlegi kocsárdi kitérés nem felel meg.

**Nagy tűz a temesvári pályaudvaron.** A temesvári vasúti szertár épülete hétfőn délután kigyuladt és teljesen leégett. Délután hat órakor — mint Temesvárról jelentik — Seff György szertárfelügyelő észrevette, hogy füst tódul ki a szertárból. Nyomban intézkedett, hogy gyorsan felnyissák a lépcsőháznak a szertár belsőjébe vezető vasajtáját. Megrémülve látták, hogy a szertár helyiségeiből hatalmas lángnyelvek csapnak ki a lépcsőházba. A tűz láttára azonnal fellármázták a pályaudvaron levő vasúti munkásokat, valamint a vasúti tűzoltóságot, akik tüstént a helyszínre siettek. Nyomban értesítették Klinda József főellenőr, állomásfőnököt is, aki azonban a városba telefonáltatott a tűzoltóságért, egyben pedig katonai segítséget kért. A tűz ezalatt nagy gyorsasággal terjedt tova a szertár-

ban és mire a vasúti tűzoltók a vasúti munkásokkal egyetemben az oltáshoz kezdettek, a lángok már a tetőig elharapóztak. Elsősorban a szomszédos raktáraknak és műhelyeknek megvédéséről kellett gondoskodni, valamint a szertár körül felhalmozott javításokra váró vasúti kocsiknak megmentéséről. A vasúti munkásoknak és alkalmazottaknak emberfölötti erővel végzett nehéz munkával sikerült a raktárakat gyorsan kiüríteni, a vasúti kocsikat a szertár közeléből eltávolítani és a műhelyek berendezéseit biztosítani. Valóságos önfeláldozással mentették ki az égő szertár irodái helyiségéből a hivatalos iratokat, okmányokat, berendezést és mindazt, amit megmenteni lehetett. Eközben megérkezett a temesvári, józsefvárosi, majd a belvárosi és gyárvárosi tűzoltóság is, valamint egy század huszárság és gyalogság. A szertár épületének megmentéséről szó sem lehetett és a tűzoltóság csak arra törekedett, hogy a tüzet lokalizálja. Különösen nagy gonddal és vigyázattal voltak a szertár déli oldalára, amelyre a víznek egész tömegét zúdították folytonosan. E helyen ugyanis a pincében hatvan hordó petroleum volt elhelyezve. Nagyon félték attól, hogy a pince boltzata beszakad s akkor feltétlenül felrobbant volna a petroleum is. Szierényi József államtitkár éppen jött haza Herkulesfürdőről. Az állomásfőnök jelentést tett neki a tűzről s az államtitkár nagyon megdicséerte a vasút alkalmazottjait a mentő munkában való önfeláldozó munkásságáért. A tűz valószínűleg vigyázatlanságból támadt s a kárt hozzávetőlegesen százötvenezer koronára becsülik.

**A pusztaszeri Árpád-ünnep.** A pusztaszeri Árpád-ünnep iránt, mely szeptember 15-én lesz, országszerte nagy érdeklődést mutatkozik. Az ünnepre való hívók szétküldése óta egymásután érkeznek a részvételre megyék és városok s bejelentik képviselőiket névszerint is. Többnyire 2—3 képviselőt küldenek ki s a nemzeti ünnepély tetemes költségeinek fedezésére szolgáló adományait egyidejűleg be is küldik takarékpénztári csek útján a Pesti Hazai Takarékpénztárhoz, mely a begyűlő adományok kezelését készségesen elvállalta. Az Árpád-ünnep központi rendező bizottságához a napokban érkezett le a kereskedelmi miniszter leírata, amelyben arról értesíti a bizottságot, hogy a szeptember 15-iki pusztaszeri országos ünnepre Kistelekig, illetőleg Szegedig és vissza három napra terjedő 50% kedvezményes utazást engedélyes a máv. összes vonalain a helyi érdekű vonalak és a szomszédos forgalom kivételével. Egyidejűleg folyik a munka a pusztaszeri millenáris emlékmű kijavítása és az ott lévő nemzeti park rendezése körül is, melyet a kormány végeztet tetemes költséggel. A szegedi helyi bizottság is derekasan végzi munkáját a kiküldöttek elszállásolása ügyében. A budapesti központi bizottság titkára, Szalay Károly tanár e közben összejárja az ország több városait, felkeresi a vármegyék és városok főhatóságait, lelkesítve, buzdítva az ünnepelésre és e mellett nagy odaadással végzi a központi iroda teendőit is. Justh Gyula, a képviselőház elnöke a napokban ígérte meg, hogy a törvényhozás hivatalos képviseltetése ügyében mielőbb intézkedni fog és a tudományos és mindennemű kulturális testületek is tömegesen jelentik be az ünnepélyen való képviseltetésüket. Az ünnep részletes programját most állítják össze és rövid idő alatt közre fogják adni.

**Baleset a sóbányában.** Máramarosszigetről jelentik: A rónaszéki Apaffy-sóbányába, melyben mintegy 92 méteres mély víz van, vasárnap délután egy negyven tagú kiránduló társaság ment le. A társaság tagjai legnagyobb részt Slatinafüred fürdővendégei és máramarosszigetiek voltak. A bányában, hova lépcsőkön

lehet lejutni, száz méternyi mélységben már elérhető a víz. A harangalakú bányát tutajon szokták körüljárni s a tutajra mintegy 12 egyént engednek. A kiránduló társaság mind a negyven tagja ráment a tutajra, minek következtében az a felszállótól való 5–6 méternyi eltávolodás után a tultehertől süllyedni kezdett. Már térdig voltak a tutajon levők a sós vízben, mire megrémülve sikoltozni kezdtek, különösen a nők, kik tulszámban voltak, kiknek egy része a férfiakba kapaszkodott, míg másik része elájult. Dulakodás közben többen a vízbe estek. Lengyel László 16 éves gimnazista és Bányász Imre, a máramarosszigeti gyalogezred egyik katonája, a 92 méteres mély vízbe ugrottak, hogy úszva meneküljenek. A tultehertől szabaduló tutaj már emelkedni kezdett, mire a már kiúszott Bányász a felszállótól kötelet dobott a tutajra, melynek segítségével a partra húzta azt. A nagy ijedségtől elájultakat egyenként hordták fel a bányából. Emberéletben nem esett kár.

**A cár ellen.** A pétervári katonai prokurator jelenleg a cár elleni merénylet pörének előkészületeivel foglalkozik. Fővádlott Boris Nikitenko nyugalmazott tengerészhadnagy, aki 22 éves. Hozzá legközelebb egy Kiozsovszki nevű ember állott, akinek a császári testőrség egy áruhás kozákját kellett volna játszania, mert tipikus kaukázusi arca van. Bűnrészességgel van még vádolva a 28 éves Naumov, egy postahivatalnok fia, Pigetné és még három egyén. A vád második része azok ellen az egyének ellen irányul, akik a merénylet előkészületeiben segédkezést nyújtottak. Itt főképp asszonyok játszanak főszerepet, köztük egy Feodosejevna nevű asszony, egy liceumi nevelő felesége, továbbá egy Stifter nevű ember, aki Launitz tábornok meggyilkolását tervezte és egy Feodesejeva nevű ügyvéd, akinek kezében voltak az összeesküvés fonalai. A vád harmadik része olyan emberekre vonatkozik, akik hajlékot adtak az összeesküvőknek. A főcinkos egy Petrov nevű asszony, akit társai „Nina“ elvtársnak hívtak, külföldre szökött.

**Negyvenhárom halálos ítélet.** Guatemala köztársaságban, a Cabrera volt elnök ellen meghiusult merénylet folytán negyvenhárom embert halálra ítéltek az elsőfokú bíróság. Az ítélet ellen Németország, Olaszország, Spanyolország és Mexikó képviselői tiltakozást jelentettek be, mert az elítéltek közt igen sok vagyonos, befolyásos idegen alattvaló van, akiket úgylátszik, tisztán pártgyűlölségből keverték be az „összeesküvésbe“.

**Otszáznegyvenhét születés hatszázharminc haláleset.** Ez egy félévnek, most folyó esztendő első felének a statisztikája Pécs városában. Ez esztendő első felében tehát — nem számítva a kivándorlást, amely pedig Baranyáról lévén szó, szintén nem jelentéktelen, nem számítva egyéb kalamitásokat sem — ebben az esztendőben abszolút pusztulásról ad hírt a statisztika. Nyolcvanhárom lélekkel apadt egy nagy dunántúli város lakossága, a kivándorlás nélkül is. Nehogy pedig azt mondja erre valaki, hogy ez csak véletlen. A nagy, a végtelen nyomorúság, a gazdasági züllés kiáltó jele és végzetes következménye ez is. Nincs vagy kevés a születés, mert a javakorbéli, erős egészséges ember tódul kifelé, a becsületes megélhetést nyújtó Amerika felé s itthon az öregje marad, az, amely a sír szélén áll s csak a halálzási statisztika számára maradt még e hazában. Pedig hát ez Magyarország mostani urai, mágnások és papok közül csak a papoknak jó s a mágnások még mindig nem fanyalodnak rá valamely határozott lépésre? Nem gondolják, hogy ha még soká várnak, el találják késni?



## GAZDASÁGI DOLGOK

### Gazdasági tüzek oltása.

**Kazaltűz oltása.** A kazaltűzek oltása valamennyi tűzeset közül a legtöbb emberi erőt veszi igénybe s azért gondoskodnunk kell mindig elég emberről.

Az égő kazlat, amíg az ég, sohasem szabad szétbontani, mert a szétbontás folytán a tűz nagyobb táperőt nyer s így még nagyobb tűz származhatik belőle. Azon esetben, ha a kazal hosszualakú s csak egyik fele ég, a másik felét célszerű elválasztani az égő résztől.

Ha a kazalban farudak vannak elhelyezve, úgy ezeket el kell távolítani, mert ezek legjobb terjesztői a tűznek. A kivett fák üregeibe pedig megfelelő mennyiségű vízsugarat kell eresztetni.

A csővezetőknek oda kell törekedni, hogy a kazal égő részei eloltassanak s ennek megtörténte után bontassék szét vigyázva a kazal. Szétbontás után a netán még lappangó tüzet eloltására figyelmet kell fordítanunk.

Cséplés idején meggyuladnak néha a cséplőgépek vagy a cséplőgépek mellett lévő kazlak. Ilyen esetekben a gép mindig félrehuzandó, nehogy a többi kazal is meggyujtsa. Az égő kazlat pedig eloltjuk, ha víz nincs, akkor a földön széthányjuk, földdel, homokkal vagy zöld galylyal leverjük.

**Szénás szekér oltása.** A gazdasági tüzeknek egyik érdekes és ritka, de veszedelmes fajtája a szénás szekéregés. Veszedelmessé válhatik azért, mert a szekér elé fogott állatok a tüztől megvadulva a szénás szekérral gyorsabban szaladnak s így a szekéren égő széna a levegő nyomásától még nagyobb tápot nyerve óriási szerencsétlenségnek lehet okozója. Azon kell tehát igyekezni, hogy a szekér elé fogott állatokat kifogjuk s így az égő szénás szekeret menetelésében megállítsuk. Az égő szénás szekeret fecskendővel folytonosan locsoljuk és locsolás közben a szekéren levő szénát villákkal lehúzzuk.

A szénás szekerek vagy a rajta ülő dohányzó embereknek vigyázatlanságából gyuladnak ki, vagy pedig gyerekek gyujtják fel hátulról pajkosságból.

**Mezőegés.** Dombos vidékeinken általános szokásban van az, hogy a gazda maga meggyujtja a mesgyéjén levő giz-gazt. Ezt a felette rossz szokást minden községben el kellene tiltani, főképp azért, mert az ilyen gazégetések szeles időben nemcsak tulmennek a megengedett határokon, hanem belekapnak egyéb éghető tárgyakba, gazdasági épületekben, erdőkben az így támadt tüzet felette nehéz útjában föltartóztatni.

Aki a giz-gazt ki akarja irtani, az pusztítsa ki kapával, hordja a szántóföldje közepére s ott égesse el, így legalább a hamuval is trágyázza földjét.

Ezt a gazégető eljárást különben gazdáink azért szokták alkalmazni, mert egyrészt az égetés nem ad annyi munkát, mint a kapával stb.-vel való összetakarítás, másodsor pedig azon véleményben vannak, hogy az égetés után az állatok részére ehető fű nőjön.

Bármily okból is égeti a gazda a mesgyéjén levő giz-gazt, jó lesz ha alábbi tanácsokat megszívveli, emlékeztetébe vési. Ezek a tanácsok nemcsak akkor használatosak, mikor a gazda maga égeti földjét, hanem akkor is, mikor az erdőben, mezőn, gyujtogatás vagy véletlenség által okoztatott a tűz.

Kóbor komédiásoknak, vándorcigányoknak az útszéli árokba eldobott gyufaszála, szivarvégje, a pásztorok által a mezőn a pipájukból kiszórt hamu, teljesen el nem oltott rőzsetüzek, vasúti mozdonyok kéményeiből kiröppennő szikra s számos más eset okozója az erdei és mezei tüzeknek.

E tüzeknek nagy hátrányuk az, hogy a községektől rendszerint távol lévén, későre vétetik észre s az esetleg kivonuló tűzoltóság teljesen tetlenül áll az ily tüzekkel szemben, mert az esetben is, ha elegendő víz állana rendelkezésére, felette nehéz lenne az erdei és mezei tüzek oltása vízzel. Csakis kisebb égő részleteket bírhatunk szórt sugárral eloltani.

Az elmondottakból megállapíthatjuk hogy az erdei és főképp a mezei tüzek továbbterjedésének meggátolására csak úgy számíthatunk, ha kellő időben tehát tavasszal a tűzrendészeti intézkedéseket végrehajtjuk.

A mezőőröknek szemmel kell tartani az utak szélét s ott nem szabad megengedni, hogy kóbor cigányok stb. tanyát üssenek, rőzsetüzeket gyujtsanak.

**Mozdonyszikra gyujtogatása.** A vasúti vonalakkal, az országutakkal, valamint az egyéb nagyobb forgalmú utakkal párhuzamosan az illető pályatesttől vagy útvonaltól mintegy 20 méternyire 8 méteres széles sávot kell kora tavasszal felszántani. Így megakadályoztuk azt, hogy a vasúti mozdonyból kiröppennő szikra vagy az út szélén eldobott szivarvégből keletkezett futótűz földjeinkre is áterjedjen, megakadályozza ezt a 8 méteres széles szántás. A tarlókon a széliránnyal keresztben 4—5 barázdát végig kell szántani, ez is megakadályozza a tűz tovaterjedését.

**Mezei tüzek oltása.** Meleg nyári időben elővigyázati szabályok dacára is számos mezei tűzünk van. Leírom tehát az ezek ellen való védekezést.

Fűégésnél a legcélszerűbb a tűz irányával egy vonalban egy árkot ásatni vagy pedig ekével szántani egy ily árkot. A fűégés az ároknál tovább nem terjedhet.

Széles időben az árokból kihányt földet célszerű az égő tűzre dobni s a tüzet zöld fagalyakkal leverni.

Ha hirtelen nem volna módunkban az árokásás, csendes időben legcélszerűbb ellentüzet alkalmazni, természetesen csak vékony sávon meggyujtva a fűvet. Ez a kis tűz a nagy tűz által vonzatván, a nagy tűz felé fog égni s mi magunk is igyekezünk az általunk gyujtott kis tűzsáv lángjait a nagy felé hajtani. A kis tűzsáv így egész párhuzamos vonalban a nagy tűzzel föléget egy keskeny sávot s mire a nagy tűzzel összeér, a nagy tűz magától kialszik, mert a már leégett keskeny sávon keresztül nem tud terjedni.

Az ily ellentüzek készítése azonban széles időben nem ajánlatos. Szintógy nem célszerű azon esetben sem, mikor a hegyek, dombok aljában gyullad meg valami. Nen célszerű azért, mert a tűz hegynek felfelé rohamosan terjed s ha ily domboldalon alkalmazunk ellentüzet, elérhetjük azt, hogy az ellentűz is felfelé fog terjedni s így igyekezetünk kárba vész.

A kalászos növények és bozotók égésénél a füvek égésénél leírt módszer használható. Ezeknél azonban megakadályozhatjuk a tüzet olyformán is, hogy a tűzvonalal egy irányban egy 3 méter széles sávot lekaszállunk és a tarlót erősen letapossuk, földdel behányjuk vagy meglocsoljuk.

(Folyt. köv.)

### A méz kiválasztása öreg sejtekből.

Ha a sejt már öreg, összeszáradt, akkor a méznek kiválasztása belőle nem oly könnyű, mint a friss sejtekből s ilyenkor legjobb a következő eljárást szem előtt tartanunk: A sejteket, ha netalán hideg helyen állottak,

úgy néhány órára melegebb kamrába helyezzük át s azután mindenestől péppé gyúrjuk és dagasztjuk össze, úgy mint a tésztát s ez alkalommal a lehetőség szerint kiszedjük belőle a virággporral telt sejteket, amelyeket elütő színük szerint könnyen meg lehet a többtől különböztetni.

Az összegyúrt masszát azután meleg helyen, lehetőleg a napon szita fölött legalább 48 órán át csorogni hagyjuk s az így lecsorgott mézet külön tesszük el. A megmaradt masszát tűzhelyen fel kell főznünk, miáltal a viasz kiolvad belőle s a két anyag egymástól könnyen elválasztható. Ügyelnünk kell azonban arra, nehogy forrásnak induljon a keverék, mert akkor úgy a viasz, mint a méz elveszti tetszetős színét. Épen erre való tekintettel helyesebb, ha nem a takaréktűzhelyen, hanem kenyérsütés után, a még meleg kemencében eszközöljük a ki olvasztást, ahol a hőség egyenletes hatású, a fel-forrás pedig ki van zárva.

Akinek prés áll rendelkezésére, az persze helyesebben tesz és gyorsabban célhoz jut, ha csorgatás helyett présel s azután főz.

Gazd. Tan.

### A zúzott zab etetése.

Elméletben a zúzott és darált zab etetése célszerűbb, mint az ép szemeké, mivel az utóbbi több rágást és nagyobb fokú emésztési munkát igényel. Azonban a tapasztalat szerint legjobb, ha a jófogú, egészséges állatról van szó, ha a zabot se nem zúzzuk, se nem daráljuk, hanem úgy, hogy van, szecskával keverten etetjük. Ha más tekintetben megfelelőleg takarmányozzuk a lovat, az ép szecskával kevert zabszem jobban kihasználódik, a lovak pedig több munkát tudnak végezni és egészségesebb is, mintha zúzott vagy darált zabbal etetnénk őket.

Az ép zabszemek rágásakor az emésztést előmozdító nedvek képződnek, ami a zúzott zab etetésekor nem fordul elő.

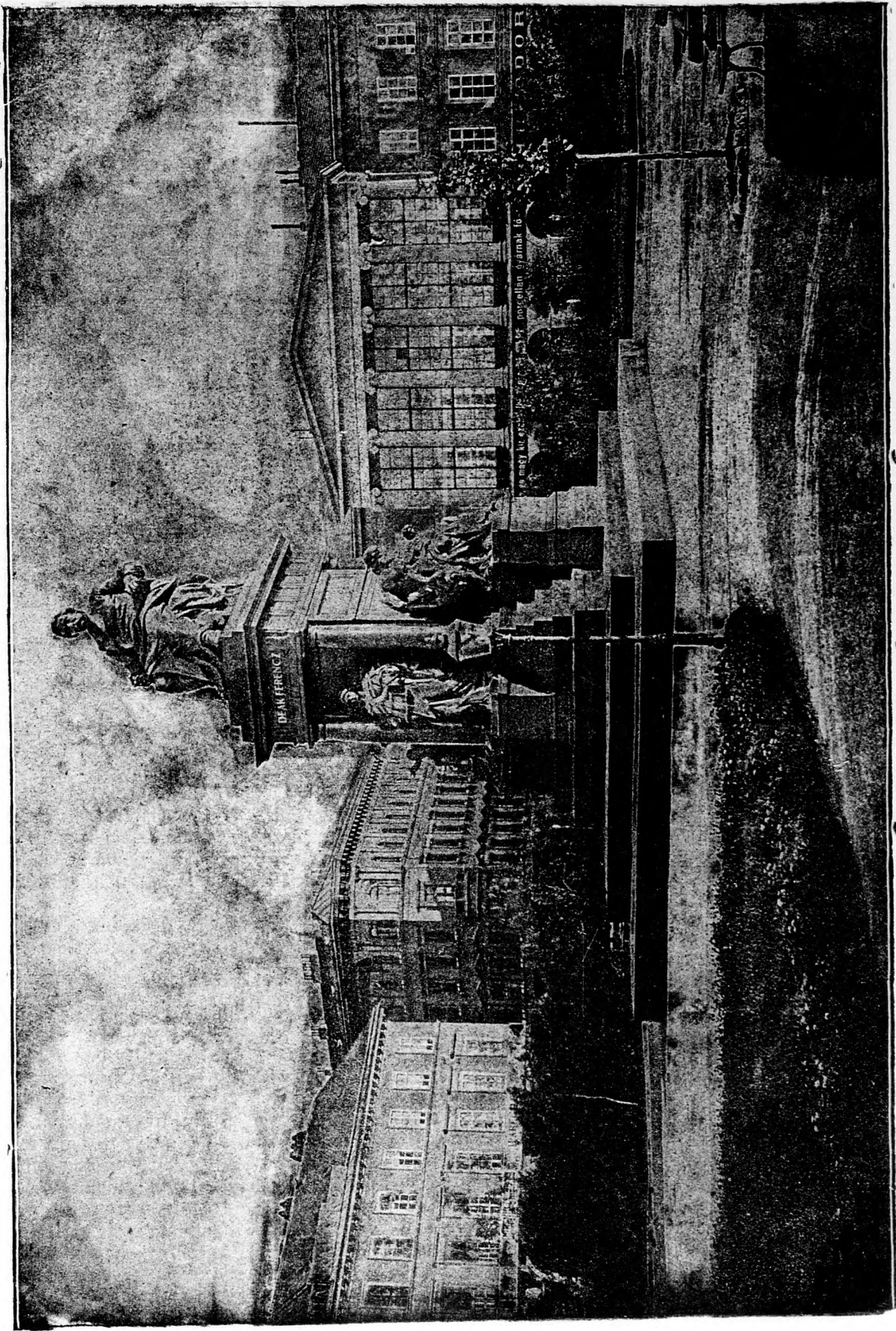
Sok helyütt szopós csikónak eleinte zúzva adják a zabot, de ez sem feltétlenül szükséges. Beteges vagy öreg lovaknak, melyeknek fogazatuk rossz, adhatunk zúzott zabot, különösen ha valami — mostanában divatos — vastaghéjú zabot etetünk, de még ebben az esetben is ajánlatos, hogy szecskával keverjük. Igaz ugyan, hogy ezáltal több munkát ad a rágás, de a zab is kihasználódik, amennyiben az az állat egészségére és munkaképességére jobb hatással van.

### Szalmatakarmányozás.

Elsősorban is tekintetbe kell venni, hogy az állatok képesek-e ezt a takarmányanyagot megemészteni. A szalmából sokkal többet emészt meg az állat, mint ahogy eddig gondoltuk. Nemcsak a szalmában foglalt fehérnye- és lisztanyagot, amelyek teljesen átmennek a testbe, hanem a nyersrostot is felveszi. Különösen a kérődzők fogyasztják haszonnal a szalmát.

A szalmában rendszeren még megmarad pár szem és minthogy a szalmát korpával és egyébvel keverik, értékes takarmánnyá válik. Azután az a jó tulajdonsága a szalmának, hogy a nagy belet jól kitölti, minek folytán az állatok jóllaknak. Teljesen lehetetlen volna kérődzőket erőtakarmányanyagokkal táplálni, ha nem adagolnánk hozzá bőven szalmát. A moslék, szétaprított répa az emésztést nemsokára megakasztaná, úgy, hogy az állatok egy-kettőre tönkremennének. A szalma töltőszerűl és bélizgatószerűl szolgál.

A lónál is szükséges az erőtakarmányhoz, pl. zabhoz szalmát adagolni. A lovak így kényeszerülnek a zabot



Deák Ferenc szobra Budapest.

jobban megrágni és a zab kemény hüvelyét szétrepeszteni; csak így emészthető a zab. A keletkezett sok nyálka a lisztes zabot cukorrá alakítja. Ez az átalakítás a lónál feltétlenül szükséges, mert a nyálkán kívül nincs állati nedv, mely a lisztanyagot oldható, emésztésre alkalmas formába hozná. Azért nagyon hibázik az, aki az egészséges lovaknak felaprítja a zabot és szecska nélkül etet.

Figyelembe veendő az is, hogy nem minden szalma egyforma értékű. A nyári termésben több tápanyag van, mint a téliben, különösen a rozs és gabonában. Igen puha az árpaszalma, amely azonban sok nedvességet von magába és megromlik. A zabszalma keserű, de jó. Az újabb időkben azt tapasztalták, hogy a szalmát sokkal emészthetőbbé lehet tenni, ha a szalmát dupla súlyú vízzel, amelyben 3% natronlúg van, nyomás alatt pároljuk. G. T.

**Cindrót irtása.** A cindrót, más néven békarokka, zsurló stb. a rétek, legelők és szántóföldek kellemetlen évelő gyomja; meglehetősen hosszútagú tarackot nevel, melynek bütkei sűrű, finom, rostos, ágas gyökerekkel vannak ellátva. Főleg vizes talajokon fordul elő, miért is a talaj kiszáradásával (vízelvezetés, csatornázás, alagsövezés) lehet ellene védekezni. Olyan növények termesztése által, melyek a talajt erősen beárnyékolják, mint pl. a zabosbüköny, el lehet nyomni e gyomot. Ajánlatos a cindrótos szántóföldnek több éven át legelőül használása is.

## „AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság  
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság  
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak  
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag  
saját hámorainkból.



Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.  
Páneczélaczél-kormánylemezek.  
Magasított aczél-ekefej.  
Porvédő kerekek.  
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró  
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú  
magyar gyártmány fe-  
lülmulja még a legneve-  
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes  
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-  
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,  
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-  
sításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Rövidített levélezim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.  
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.



## • MULATTATÓ •

### Beszélgetés.

Még csak az előbb harangozták el odabent a városban a három órát s íme, a korcsmaasztalok körül máris vidám arccal üdögélnék az emberek. Nyár van most, az udvarban a fák alatt igen kellemetes szemlélődni és olykor némán társalogni a borospohárral. Mert hát mit is tenne egyebet az erre lakó városzéli nép. Aludni ebéd után nem szokott, ez csak úrnak való, templomba pedig menjen az öreg asszony, annak foglalkozása az imádkozás. Ilyenformán nem lehet csodálkozni, ha ebéd végeztével egy-két órai séremorálás után gondol egyet a magyar és átbálgat a szomszédba. Teszem azt Magyar Imre korcsmájába. Itt rendszerint igen zajosak szoktak lenni a vasárnap délutánok. A bor igen jó és ízletes, a színe sem megvetendő. Mert igazság szerint a bort nemcsak a nyelv, hanem a szem is megbírálja. Az mondja ez irányban Kisjakab Illés, az öreg harangozó (akinek ebben a városrészben a legmagasabb hivatala van), hogy a bornak olyannak kell lenni, mint az asszonynak (a kettő ugyanis egyformán bolondítja meg az embert): szépnek is, jónak is. Hát itt körülbelül mindkét feltételnek megfelel az ital és ez magyarázza meg a kurtakorcsma élénkebb forgalmát.

Ugy mondtam az imént, hogy a korcsmaasztalok körül. Hát igen!... A magyarnak ugyanis az a szokása, hogy mindjárt a bejövethetnél megcsendesedik, olykor meg is áll és szétnéz. Hová telepedjen hát no!... Mert oda, ahol ül valaki, biz' hívás nélkül nem megy. Keres üres asztalt. Ilyenformán, ha öt ember van egy időben a korcsmában, akkor a helyiség tele van, mert az öt ötfelé ül okvetlenül és onnan diskurál egyik a másikhoz átal. Valamely árnyalata lehet ez is a faji gögnök. Hogy tudniillik senki sem akar megalázkodni és illőképpen engedelmet kérni a másik felebarátjától. Vagy hogy az alkalmatlankodást iparkodik kikerülni, biz' én azt nem tudom.

Bármilyen legyen az oka, a való az, hogy csak szükség esetén ülnek össze az emberek, kivéve, ha egy társaságban jönnek. Mint most is példának okáért: Magyar Imrénél az előbb még öt ember volt, most azután, hogy elkerülközött Csonka Ferenc, később Tóth András, utána még egy valaki, Huszta Ferencnek (aki félóra mulva érkezett) már a másik emberek közé kellett ülnie. Hát hiszen ez nem baj. Voltaképp azért jön az ember a korcsmába, hogy beszélgessen. Erről is, amarról is. Néha nagyon régi dolgokról, máskor meg arról, hogy milyen idő van és milyennek kellene lenni.

Huszta Ferenc valamikor cipésmester volt, tehát érti a beszédet, ha kell, a politikához is konyít, leginkább azonban az életet szokta ostromozni, mert az élet — mint ő mondja — hasonlít a rossz apához, az egyik gyermekét a keblére szorongatja, a másikat ellőki magától. Csonka Ferenc és Tóth András nem ilyen képzett emberek. Ezek parasztok. Kezüik darabos, vastagbőrű. Azért inkább csak a munkához értenek, a beszédet másnak engedik át. E helyett kényelembe helyezkednek, szükség esetén ráfektetik az állukat csontos öklükre, pipálnak és nagy nyugalommal szívják magokba a szavakat.

Huszta kétkézre fogja a borospoharat és a telefejű gyűrűvel kocogtatja unalomból az oldalát. Aközben



Búcsúcsók.

néz egymásra a három ember. Mert ösmerik egymást. Hogyne ösmernék! Hiszen itt laknak ebben a furbicban. Látják is egymást jóformán naponként, azonban hát ki manónak jutna eszébe, hogy köszöntsék egymást, ha találkoznak. Huszta most azon gondolkozik, hogy érdemes-e ezeknek a parasztnak valami komoly dolgról, például a politikáról beszélni (mert ha itt van az ember egy asztalnál, hát csak beszélni kell), Csonka és Tóth pedig a kis öszülő ember multját forgatják az elméjükben. Mennyit élhetett, mennyit próbálhatott ez az ember, gondolják, aki valamikor szerepet játszott az egyletekben és iparos ember létere íme, hivatalra birt szert tenni. Mégis csak jóeszű ember lehet ez a kis suszter, mert különben ott veszett volna a kaptafánál. Csonka kifejezést is ad hamarosan ennek a rejtett gondolatának. Azt mondja:

— Huszta úr, hány iskolát járt maga?

Huszta nem tudja hamarosan, mit feleljen rá. Nagyítsa-e magát, vagy őszinte legyen.

— Én?

— Igen — bólint a fejével Csonka.

— Miért kérdezi ezt maga?

— Gondolom, hogy nem keveset járhatott, — magyarázza azután a paraszt — mer' különben nem lenne jó úrnak.

— Hát tudja Ferenc, az igazat megvallva, nagyon keveset jártam.

— Lehetetlen.

— Ha mondom.

— Mégis.

— Nem jártam többet két osztálynál.

— Ha más mondaná, nem hinném el.

— Hanem megtanított az élet . . . Érti-e?

— Értem.

— Mert az élet nagy iskola. Én pedig nem ijedtem meg az oskolától. Kemény nyakú gyerek voltam mindig, az igaz, de a fölfogásom megvolt teljes életemben.

— Elhiszem.

Huszta keményen szeme közé néz a parasztnak.

— Elhiheti.

Aztán kis vártatva utána teszi:

— Mondok én mindjárt egy esetet, hanem előbb dicsérvük az urat.

Összekoccintják a poharakat, a két ember rámondja:

— Mindörökkön.

— Tudják, én cipész voltam, olyan idő is volt, mikor hús ember dolgozott a műhelyemben. Akkoriban nem kellett kérdezni a városban, hogy ki az a Huszta cipész, ismert a legnagyobb úrtól a legkisebb gyerekig mindenki. Mert . . . mert biz' én remekes voltam; olyan, ami annak idején kevés volt ebben a nagy városban. A polgármester, főispán, generális mind-mind az én kundsáftom volt.

— Nono . . .

— Elég az hozzá, csak ezt az esetet akarom most itt elmondani, bejön hozzám egy télfurma napon az ezredes. Nagy ember volt, akkora volt a bajusza, mint egy-egy galambszárny . . . Gondolhatják, nagy úr az ezredes.

— Hogyne . . . Hát persze.

— Cipőt rendel . . . Jó van; megcsinálom neki a cipőt, hazaküldöm, nincs semmi baj, kifizeti . . . Negyedik vagy ötödik nap jön az inasa, hoz egy pár régi cipőt. Azt mondja, elküldte a méltóságos úr . . . Értik-e, méltóságos úr! . . . Hogy reperáltassam meg . . . Két inasom volt, de mind a kettőt a hideg rázta, nem használhattam.

— No . . .

— Az ám . . . Betegök voltak. A segédek, — mind

prima segéd — azok meg foltozást nem csináltak volna pénzért se.

— Olyan nagy urak?

— Olyanok azok . . . Azt mondom az ordenáncnak, vigye barátom máshová most egyszer, mert így és így állok.

El is vitte. Másnap jön az ezredes.

— Manó! . . . — szól közbe Csonka.

— Az a . . . Maga a méltóságos ezredes úr! . . .

Azt mondja:

— Mit izent maga nekem?

— Elmondom aztán neki, hogy mi történt, mi baj van . . . Csodálkozik . . . Néz . . . Hümmög . . . Egyszerre csak nagyon mérgesen rám szól:

— Hát segédje nincs?

— Van. Hogyne volna. De azok nem csinálnak foltozást.

Elvörösödik a nagy katona, azt hittem, fölfal. Azt mondja:

— Üljön le akkor maga és foltozza meg maga . . .

Micsoda maga, királyi tanácsos vagy cipésmester? . . .

Huszta Ferenc, a volt céhbéli remekesmester itt elcsöndesedik. A szemei hirtelen kigyulnak és olyan a tekintete, mintha meg akarná enni a két embert. Azután elváltozott hangon tovább mondja:

— Azt mondom erre az ezredesnek: hallja az úr, én királyi tanácsos nem vagyok, nem is akarok lenni, de igenis Huszta Ferenc remekes-cipésmester vagyok . . . Független, önálló iparos! . . .

Csonkáék nagyot néznek a kemény beszédre és összevillan a szemük nézése.

— Igen! — folytatja Huszta — Így beszéltem én. De nemcsak az ezredessel, hanem mással is . . . Az én ezredesem meghökkent, toporzékol, azután elment . . . Kutyafékom teremtette, hát mi egy ezredes!

— Ejnye, hejnye — mosolyog Csonka Ferenc. — Jó kigyűtt vele.

— Ugy igaz az! . . . De azért csak én maradtam az ezredes úr suszterja.

— Maga? — csodálkozik Tóth

— Hogyne . . . Nem volt akkor úri suszter, hová ment volna!

Megint csönd lesz az asztalnál. Koccintanak, isznak. Kis vártatva megint megszólal Csonka:

— Huszta úr milyen hivatalban van maga?

— Én? . . . a fogyasztási adóhivatalban vagyok biztos.

— Tudom — bólogat Csonka.

Később megint megszólal:

— Van vagy ötven pengője hónaponként?

— Van huszonnégy — veti oda némi haraggal a feleletet a kis ember. — De legalább egy ember kutya az ember.

A két paraszt soká gondolkozik, aztán egymásra néz és úgy mondja:

— Van valami a dologba.

### Ozmán-török babonák.

Mészáros Gyula érdekes ozmán-török babonákat gyűjtött össze és fordított le a Keleti Szemle most megjelent számában. Ebből a gyűjteményből közöljük a következőket:

Hogy megtudják, vajjon az áldott állapotban levő asszony fiut vagy pedig leányt szül-e, a szobában egyik ülő-vánkos alá ollót, egy másik alá kést tesznek. Ha az asszony tudta nélkül arra a vánkosra ül, amelyik alatt a kés van, akkor megtudni, hogy fiut szül, ha pedig arra a vánkosra ül, amelyik alatt az olló van, akkor leányt szül.

Amikor a gyermekágyas asszony hetedik napja fekszik már az ágyban (a szülés után), hogy sok legyen a teje, egy pecsenyesütő nyársra egy fej fokhagymát, egy fej vöröshagymát tűznek, háromszor-négyszer egymás után, ezt egy festett vörös gázzövetbe takarják és a végeit szalaggal megkötve, az ágy lábfeleli végén fölakasztják a falra. Negyven napig marad ott lógva. Azután, mikor a gyermekágyas asszony negyven nap után a fürdőbe megy, leveszi ezt onnét, kibontja a festett gázzövetből és ennek a tetejére téve a nyársat, az egészet odateszik az utca-ajtó küszöbére. A gyermekágyas asszony, amint kimegy az ajtón, a lábával összezúzza ezeket és anélkül, hogy hátranézne, elmegy.

Az újszülött gyerek arcát hét napon át fátyollal letakarva tartják. Ez arra való, hogy a gyermeket megóvják a szemártástól. A fátyol tüllből készül, a széle himzett, a közepe pedig a „Masalla“ kifejezést tartalmazza. A fátyol kettős, az egyik fele fehér, a másik fele zöld, fejtül egy vörös szalagnál fogva vannak egymáshoz varrva. A vörös szalag a „vörös nyomástól“ való megóvásra szolgál. Ha a látogató meg akarja nézni a gyermek arcát, fölemeli a fátyol sarkát és úgy néz alá, hanem hogy a szeme ne ártson, 41-szer kell azt mondania, hogy „Masalla“, és ezalatt a gyermeknek arcába kell köpdösni. — A még 40 napot meg nem haladott kis gyermekeket a szobában nem hagyják magukra, „Megnyomja őket a negyven.“ De ha mégis magukra kell őket hagyni, söprüt tesznek melléjük. — Negyven nap tartama alatt születő két gyermeket nem visznek egy helyre, hogy a „negyven“-jük össze ne keveredjék és hogy meg ne nyomja őket a negyven. Ez is negyven napig tart. — Negyven nap után a kis gyermeknek az első fürdőjekor egy réce-tojást vernek össze s a kis gyermeknek a testére kenik, hogy úgy szeresse a vizet, mint a ruca. — A kis gyermek pólyáját, hogy szem ne ártson neki, nem bontják ki mindenki előtt és a hetedik napon, amikor megmossák, nem mossák meg mindenki előtt. Amikor a pólyás gyermek pólyáját kibontják, a gyermek karjait az anyja a kezeivel tartva, a gyermek jobb karját balfelé, a bal karját jobbfelé húzza és a szájával olyan hangot ad, mintha megcsókolná (cuppant). — Ha a kis gyermek még nem tud járni, elviszik a fürdőbe, egy tojásfehérjét egy edényben megverik és megkenik vele a kis gyermek csuklóját és ágyékát. — Amely gyermekek nem tudnak beszélni, azokat az uralkodó asztalán megmaradt kenyérral etetik és a kanári madár ivóvizéből itatják. — Hogy a gyermekek, amikor az anyjukkal az utcára mennek, ne sírjanak, ne rosszkodjanak, születésük után a negyvenedik napon, mikor a fürdőbe mennek, a gyermek szájára egy tányérfedőt borítanak, azután a fedőt a földre borítják, így szólván: „amilyen csukva áll itt ez a tányérfedő, olyan csukva álljon ennek a gyermeknek a szája is az utcán“. A tányérfedőt otthon mindaddig leborítva hagyják, amíg csak vissza nem térnek a fürdőből. — Ha a kis gyermekek fejének valamelyik része megdagad, általában, hogy elesnek vagy valamihez hozzáütik, az anyáik azonnal egy kés pengéjét nyomják a daganatra. Vagy pedig savanyú kovászt tesznek rá és rákötik.

Amikor a kis gyermek fogai nőni kezdenek, a nyakára kutya fogat akasztanak. Ez arra való, hogy a fogai, különösen pedig a szemfogai (kutya fogak) könnyen nőjjenek. — Az újszülött gyermek koponyáján levő lágy hely akkor keményedik meg, amikor a gyermek felnövekedvén, kimondja a „kő“ szót. — Hogyha a kis gyermekek négykéz-láb mennek, vendég jön. — Ha a kis gyermek álmában mosolyog, akkor az angyalokkal társalog.

## APRÓSÁGOK.

**A pusztadánosi rablógyilkosság.** Dánospusztán Szarvas csárdásgazdát és családját pár héttel ezelőtt éjnek idején ismeretlen tettesek lemészárolták, azután a csárdát fölgyújtották. A csendőrség az egész Alföldön összefogta a kóbor cigányokat, mert abban a hiszemben van, hogy a csárdás családját a cigányok pusztították el. Az elfogott cigányok egy része a kecskeméti fogházban van, a másik részét pedig mostanában vattatja Budapesten a vizsgálóbíró.

**Középkorbeli tömegsír a Délvidéken.** Érdekes leletre bukkantak e hó elején, — mint temesvári tudósítónk jelenti — a temesmegyei Knéz község határában. Mostanában folynak ugyanis a Szentandrás-varjasi vasút építkezési munkálatai és az ásatások közben akadtak a vasúti munkások a régmúlt századok maradványaira. Az új vasút Knéz községet is érinti és ennek közvetlen határában volt a lelet. A község előtt egy több száz méter hosszú, szelid lejtőjű domb emelkedik, amely hajdan egy csata színhelye lehetett. A tizenkettedik század egy nagy, közös sírhelyét ásták fel itt a napszámosok, melyben több száz porladozó csonton kívül, több régészeti szempontból igen értékes tárgyat találtak. A mintegy 4 méter mélységből előbb sok egymásra hányt emberi csontvázat ástak ki, majd ékszereket, edényeket hoztak napfényre. Jellemző a leletnél az, hogy a legrégebb ókorból és a középkorból vegyes tárgyak együtt, egymás mellett hevertek. Így az ókor bélyegét hordja magán egy római ezüst gyűrű, egy kis malomkő és egy még régebb cserépedény és csiszolókö. A tizenkettedik századból valók az emberi csontok, sarkantyúk, szíjdarabok, kések, kaszák, és patkódarabok. Több lócsontvázra is bukkantak, sőt egy, még teljesen ép bivalyállkapocs is van a lelet között. A legfeltűnőbb az a körülmény, hogy az emberi csontvázak — lehet több száz — kevés kivétellel mind koponya nélkül valók. A fejekre egy más helyen, körülbelül húsz méternyire a lelettől bukkantak. Ezek szintén egy rakásra voltak összehordva. A lelet legnagyobb része a tizenkettedik század elejéről, II. István király uralkodása idejéből való. Ezt legjobban bizonyítja egy kis ezüst pénzdarab, amely ennek a századnak maradványa, továbbá több hajgyűrű, miket szintén azon korban viseltek és a különböző vasdarabok, mint sarkantyúk, kések, patkók. Dr. Berkeszi István főreáliskolai tanár, a múzeum titkára, amint tudomást szerzett a leletről, a helyszínére utazott, ahonnan a talált tárgyakat behozatta Temesvárra és a múzeumban elhelyezte. Az ő véleménye szerint a lelet helyén régente valami csata lehetett. A jelenlegi Knéz helyén, még jóval a középkor előtt egy telep volt és erre vezethető vissza a körülmény, hogy például a tizenkettedik század maradványai mellett óskori és római tárgyakat is találtak.

## KÉPEINKHEZ.

**Deák Ferenc szobra Budapesten.** A magyar nemzet és a király közötti kibékülés megalkotójának, a haza bölcsének, Deák Ferencnek Budapesten, szemben a királyi várral szobrot emelt a magyar nép. A duna-parti Deák-szobor egyike a székesfőváros legimpozánsabb szoboralkotásnak.

**Búcsúcsók.** Harcba indul a levente. Ki tudja, vissza

fog-e térni itthon hagyott hitvese ölelő karjaiba? A búcsúcsók elcsattanásának a pillanatát örökíti meg az a remek szép szobor, amely egy híres olasz szobrász műve s amelyet mai képünkön bemutatunk.

### Szám-rejtvény.

Bednár Ilonkától.

2	2	3	3
4	4	4	4
5	5	5	7
7	7	9	9

Ezen számok úgy helyezendők el, hogy felülről lefelé s balról jobbra összeadva 20-at adjanak.

Megfejtési határidő 1907. augusztus hó 18.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 30. számában közölt talány megfejtése

„Cserebogár, sárga cserebogár.”

Helyesen fejtették meg: Perementzky József, Bakonyi István, Rudas Péter, Hattyú József, Éhes Antal, Csákvári Mihály, Dóra Mátyás, Koldus Menyhért, Gomba Elek, Komáromi Viktor, Győriné Simon Julia, Darabos Gusztáv, Szabó Julia, Lehotzky Tilda, Virágh Sándor, Kopasz István, Plohn Etelka, Nagy Péter, Krammer Teréz, Barta Juliska, Krammer Irma.

A sorshuzásnál Darabos Gusztáv nevét huzzuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

### LEVELES SZEKRÉNY.

F—y József. Kéty. Sajnáljuk, de nem közölhető.

S. E. Pincz. Természetes dolog, hogy utólag nem köteles a céplógépszereződést átvállalni, ha erre nem kötelezte magát.

Gy. G. Győr. Forduljon a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez Budapest, V., Alkotmány-u. 31. Levelét is áttettük oda.

M. K. Miske. Véleményünk szerint, amennyire az ügyet leveléből megismertük, az Ön által egy tagban eladott birtokrész után nem jár a tíz százalék.

K. F. Sorsjegyei nem huzzattak ki.

== A „Független Ujság”-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 július 29.

#### Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 90—150 K., vidéki borjúhús 108—115 K., sertéshús 100—140 K., szalonna füstölt 138—144 K., szalonna, olvasztani való 120—140 K., hárj 150—156 K., sertésszír 148—152 K. — Füstölt hús: (vidéki) kg.-ja 130—180 K., hazai sonka 140—200 K. szalámi 380—420 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 120—180 K., sütni való csirke 200—240 K., kacsa, hizott 450—600 K., lud, hizott ———— K., pulyka, hizott ———— K. páronként. Vágott hizott liba 150—170 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 150—320 K. kg.-ként.

#### Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 22—2260 K. Rozs 1680 K-tól ——— K-ig. Arpa 14— K-tól ——— K-ig, jobb minőségű K-tól ——— K-ig. Zab 16—1640 K. Tengeri 12—13— K. Teavaj: (centrifugált) 200—220 K., főzővaj 120—160 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 10—24 fillér.

Tojás: bácskai 69—70 K., erdélyi apróbb áru ——— K. ládánként (1440 drb). Apadt ——— K., meszes ——— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 760—850 K., rózsas 650—720 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz. 0 1 2 3 4 5 6 7 8

K. 2820 2720 2580 2480 24— 2320 21— 1920 1350

Takarmányvásár. Réti széna 660—900 muhar 780—820 zsup-szalma 520—660 — alomszalma ———.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

**Rubinek Gyula,**

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

#### Legjobb és legolcsóbb

## gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földművelés-ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

## Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körút 7. sz.

## Alfa-Separator

## Részv.-Társaság



**BUDAPESTEN**

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

## Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

**Ujdonság!** Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatatos könnyen járnak.

**Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.**

Legjobb tejfőlőző a BALTIK

# BALTIK-SEPARATOR

nemcsak azért arat nagy sikereket és részesül mindenütt elismerésben, mert a legtökéletesebb és legmodernebb tejfőlőző, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIK kezelését még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, szerencsétlenségnek eleje véttetett és a géprészek sem romlásnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve.

## A BALTIK RADIATOR

készíti a legjobb és legtisztább vaját.

### Szenzációs találmány.

(Lásd a szerkesztés a »Köztelek« 70-es számát an.)

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern kézi-szeperatorokról irt bírálatunkat.

## Baltik Separator Részv.-Társ.

magyarországi vezérképviselése

**BUDAPEST,**  
VII. ker., Erzsébet-körut 8. szám.

TELEFON 52-58.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

TURUL védjegy

TURUL védjegy

### == Ifj. Kovács József Orosháza ==

Magyar házi-ipar. Magyar termények.  
Söprük, szatyorok, gyékények, börbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

### == ifj. Kovács József Orosháza ==



A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

Őszi trágyázáshoz a

## THOMAS-SALAKLISZT

csillag-védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Andrásy-ut 49. (Octogontér.)

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre.



Minden zsák ölmzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

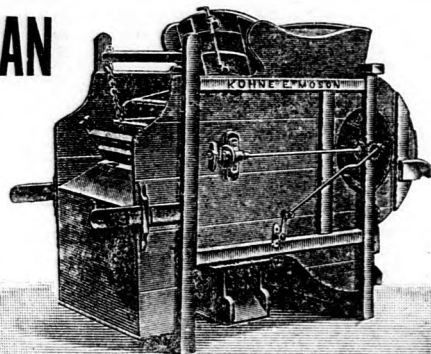
# Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.



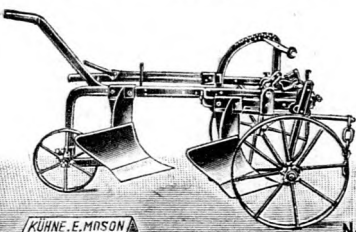
## KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN

elsőrendű minőségben szállít:

Egy- és többvasu ekéket,  
MOSONI DRILL sorvetőgépeket



Gabonatisztító ROSTÁK  
SZELELŐ ROSTÁK ::  
űszkös gabona tisztítására



== Vas- és faállványu konkolyozók :: Burgonyakiemelőgépek :: ::

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét  
a budapesti  
gyapju-aukcziókra

melyek idei első sorozata f. évi  
július hó 10-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat  
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-  
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes  
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-  
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-  
világosítással szolgál:



Gyapjuárverési vállalat

**HELLER M. S TÁRSA**

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

# Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

## Gőz-utimozdonyokat

a legtükéletesebb szerkezettel, a legjutányo-  
sabb árak mellett szállítanak

# John Fowler & Co.

Budapest-Kelenföld

a vasútállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50.

### Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítási alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával		1.970.340.— kor.
Tartalékok		764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	39.243.65 kor.

**Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módzatok szerint.**

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetfeleslegtől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

## KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

## CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

## SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét,

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban

szállít a

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.